

Lapse lemmikloom – hoolimise õppetund

TEKST JA FOTO KRISTEL RÖSS

Sooh. Nüüd on ta kohal. Väike niutsuv karvakera, kelle koju-
toomisest olin aastaid kõrvale põigelnud. Ja selle eesmärgi
nimel kodustanud merisea, viis hamstrit ja kolm viirpagoide.

Otsustavaks sai lapse ahastav hüüe: "Ma ei saa endale vist mitte kunagi koera!" Tundus, et sellesse lausesse oli kätketud kõikide koera ihkavate laste sügav traagika... Aeg oli küps! Nii paterdaski meie sülle ja südameisse suurte sügavpruunide silmadega pekingi koera kutsikas Kessu, tollase hüüdnimega Tina Turner (seda küll uhke paruka, mitte hääle tõttu).

Praegu on Kessu nelja ja poole aastane ning nagu arvata võid, olen peamine koerasõotja ja -jalutaja mina.

VAHVAD KOERAASENDAJAD

Tõele au andes peab tunnista-
ma, et ka närilised on olnud väga
vahvad lemmikloomad. Näiteks
merisiga eristas eksimatult pere-
liikmete samme ja hakkas valjul
häälel ruigama, kui kuulis viis kor-
rust allpool trepikoja välisust kolk-
sumas. Aga ainult siis, kui tulijaks
oli pereliige, kes talle nosimist kaa-
sa tõi. Mind merisiga oma ruiga-
mistervitusega ei austanud.

Helepruuni hamstribeebi sai
tütar kingiks, kui ta oli viieaasta-
ne. Peagi avastasime hamstripuu-
ris siputamas terve pesakonna
olendeid – eelmisel päeval ostetud
loomake osutus tiineks. Kogu

perel oli põnev jälgida, kuidas sir-
gus pesakond hamstrilapsi.

Ainuke häiriv tõsiasi on hamst-
ri lühike, keskmiselt kahe aasta pik-
kune eluiga. Mäletan mitut südant-
lõhestavalt kurba hommikut ja lem-
miklooma matust Anne luhal. Laps
koges esmakordselt elu lahutama-
tut osa: kaotusvalu ja leina. Aga
unustamatud Piki, Miki, Tita ja Titu
on meil siiani meeles.

Just väikese hamstriga on seo-
tud eriline lugu tütre lapsepõlvest.
Nimelt leidsime jõululauapäeva õh-
tul hamstri puurist peaaegu elutu-
na. Laps võttis loomakese pihku,
soojendas teda ja palus kogu hing-
gest, et ta saaks terveks. Hamster
elustuski ja rõõmustas meid veel
tükk aega. See oli tõeline jõuluime.

Ka viirpagoide sädin on kost-
nud meie kodus peaaegu alati, eri-
lisi trillerdusi lasevad nad kuulda-
vale muusika saatel. Muide, prae-
gune salatikarva linnuke jäljendab
täiuslikult mobiiltelefoni sõnumite
heli.

Üksikuna suhtleb viirpagoi
pererahvaga meelsasti – seda roh-
kem, mida enam talle aega ja
tähelepanu pöörata. Papagoipaar
aga kipub pühendumisega pigem tei-
neteisele. Väga huvitav on olnud
vaadelda linnupaari pereelu, muna-
de haudumist ja poegade sündi.

Aga tõelist ja jäägitut sõprust
pakub ikkagi koer! Kassiinimesed
ärge siinkohal pahandagu... Peami-
ne põhjus, miks vanemad võiksid
täita lapse unistuse – koer lisab väi-
kese inimese ellu kuhjaga turva-
tunnet. Iga põnni elus on hetki, mil
ta vajab lohutust. Ja oma kutsule
võib alati usaldada saladust või
kurta muret, kartmata mittemõist-
mist või pahakspanemist.

Ja laps ei pea enam mitte kuna-
gi olema kodus üks! Seal on suur
vahe, kas pead oma algklassilapse
jätma mõneks tunniks omapäi või
suure sõbra seltsi.

ET KÕLAKS NAER

See, kuidas meie pekingi koer ja
viirpagoi mängivad, on omaette
vaatepilt. Pisike lind jalutab küünis-
te kröbinal parkettpõrandal küm-
me korda suurema sõbra kõrval.
Need vahvad sellid panevad meid
naerma.

Lemmikloom õpetab last hoolima ning ühine mure perelemmiku pärast seob lapsi ja vanemaid enam kui miski muu. Laps, kel on südant muretseda loomade pärast, ei sammu üksikõikselt mööda vanainimesest, kes ootab abi üle tee saamiseks, või invaliidist kerjusest. Suuremaks sirgudes ta ei mõtle, et temast ei sõltu siin maailmas midagi. Ta ju teab, et sõltub!

Märkasin imestunult, kuidas laps, kes nõudepesust ja koristamisest ei vaimustu, kulutas tunde koera pesemisele, kuivatamisele ja kammimisele. Ja viis kutsu varahommikul enne kooliminekut õue. Nurisemata. Pean küll tunnistama, et nüüdseks olen suure osa neist kohustustest päris vabatahtlikult üle võtnud. Aga näiteks loomatohtri juurde minek on alati meie ühine mure.

Koer lisab väikese inimese ellu kuhjaga turvatunnet.

Üks tuttav päris kord imestunult: "Kas see sind ei sega, et pead kogu aeg koristama linnusulgi ja koerakarvu?" Ei sega. Vastupidi – kodu näiks nii tühi, kui uksele ei jookseks vastu rõõmus karvakeri ja papagoi ei trillerdaks aknalaua.

Ja kui vahel mõnel peenel koosviibimisel märkan prožektorivalguses oma kostüümil paari koerakarva, ütlen endamisi: tühja kah, Kessu on minuga kaasas.

Kas laps vajab lemmiklooma?

ZOOKAUPLUSTE PIDAJA MARET BOGUN

Laps peab loomadega suhtlema, et tunda end ühiskonna täieõigusliku liikmena – universumis on ju kõik koosluses. Hindamatu on emotsionaalne kasvatus, mida pakub lapsele lemmiklooma eest hoolitsemine, õpetades headust ja vastutust nõrgema eest. Ühestki lapsest, kes on hoolitsenud oma koera või kassi eest, ei kasva julmurit, kes loomadele liiga teeb.

Laps areneb lemmikloomaga tegeldes ka ise, sest ta saab ju teadmisi bioloogiast, botaanikast jms. Muidugi pakub lemmikloom lähedust, mis on eriti hindamatu, kui laps tunneb end kodus või koolis tõrjutuna.

Mulle on mõistetamatu paljude vanemate ütlemine: kui võtame koera, hoolitsegu laps tema eest ise. Nii ei tohi ükski pere mõelda! See kohustus laieneb ikka tervele perele, sest pere ühised otsused puudutavad kõiki. Ei saa ju nõuda, et kümneaastane läheb koeraga hommikul kell viis õue, kui seda peaks vaja olema. Kui laps kasvab, kasvab ka tema vastutus.

Ei maksa unustada, et koer valib ise kellegi peremeheks. Ja pole põhjust solvuda, kui loom tõrjub seda, kes pole tema suhtes just kõige kenamini käitunud.

Mõistagi ei pea lemmikloomaks olema just koer või kass, lapsele õpetab püsivust ka pisike tigu või raagritsikas, keda saab pidada purgis.

Mõnikord on laps ise kogunud lemmiklooma ostmiseks taskuraha. Varem juhtus sedagi, et laps tõi loomakese nuttes tagasi, sest ema olevat hüsteerias. Õnneks pole viimased poolteist aastat selliseid olukordi ette tulnud.

Olen märganud, et kui lapsele pole lubatud lemmiklooma, teeb ta suurena esimesel võimalusel oma unistuse teoks – iseseisvuses võtab ta endale kohe ammu igatsetud hoolealuse.

PEREARST EVA LOSKIT

Peale turvatunde andmise avaldab loomapidamine pedagoogilist mõju – laps õpib kellegi eest hoolitsema ja vastutama. Küll aga ei peaks võtma lapsele koera tuju ajel, see võib lõppeda loomale väga kurvalt. Teame ju, kuidas üleliigseid kasse-koeri jäetakse tänavale.

Vahel on loomavõtmise ajendiks ettekujutus täiuslikust peremudelist: ema, isa, lapsed ja koer. Et kõik oleks nagu reklaampildil. Enne looma perre toomist tuleks vastata aga mitmetele küsimustele. Kas teil on looma jaoks piisavalt aega ja ruumi? Kas olete valmis näiteks selleks, et loom öösel teie und segab?

Võib-olla saaks laps esialgu käia nädalavahetustel kusagil loomadega mängimas – et veenduda tema huvis ja püsivuses. Kui laps on allergiline, ei soovita ma arstina võtta perre kassi. Allergoloogi juures saab teha vastavaid teste.